

Силабус курсу
«Інституційний аналіз
економічного розвитку»

ДЗ «ДЕА»
2020

Стор. 1 із 9

МІНІСТЕРСТВО ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА УПРАВЛІННЯ**

Міжгалузевий координаційний центр з екологічної освіти для сталого розвитку

Кафедра зеленої економіки та економіки природокористування

СИЛАБУС

НАЗВА КУРСУ:

**«ІНСТИТУЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ»
«INSTITUTIONAL ANALYSIS OF ECONOMIC DEVELOPMENT»**

ВИКЛАДАЧІ:

Галушкіна Тетяна Павлівна, доктор економічних наук, професор, Заслужений економіст України, професор кафедри зеленої економіки Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління, work_tp@ukr.net

Хохуляк Олеся Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри зеленої економіки та економіки природокористування, oleolex.22@gmail.com

Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»;

Спеціальність – 051 «Економіка»;

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий);

Форма навчання – вечірня;

Семестр, в якому викладається дисципліна – 3;

Дисципліна – вибіркова.

Загальне навантаження – 4 кредити ECTS (120 годин);

Заняття в аудиторії – 40 годин (20 занять по 2 академічні години, з них: лекції – 20 годин; практичні заняття – 18 годин; консультації – 2 години);

Самостійна робота слухачів курсу – 80 години;

Форма підсумкового оцінювання – екзамен.

Силабус курсу
«Інституційний аналіз
економічного розвитку»

ДЗ «ДЕА»
2020

Стор. 2 із 9

Анотація дисципліни

Даний курс спрямований на формування у аспірантів системи знань про теоретико-методологічні основи інституційного аналізу економічного розвитку у світлі ідейно-теоретичних джерел інституційного напрямку економічної теорії; розкриття сутності інституцій як базового елементу інституційного аналізу економічного розвитку. Курс ознайомлює аспірантів із сучасним інструментарієм інституційного аналізу процесів економічного розвитку; розкриття його дослідного потенціалу у науковому пізнанні змісту та механізмів інституційних змін, визначенні траєкторії та суперечностей сучасного економічного розвитку, шляхів подолання інституційних пасток і дисфункцій трансформаційної економіки. В результаті вивчення дисципліни аспіранти оволодіють сучасними передовими концептуальними та методологічними знаннями в галузі науково-дослідницької та/або професійної діяльності і на межі предметних галузей знань; набудуть знань сучасного парадигмального контексту еволюції світової економічної науки; зможуть аналізувати праці провідних зарубіжних вчених, наукових шкіл та фундаментальних праць у галузі дослідження, формулювати мету власного наукового дослідження як складову загальноцивілізаційного процесу; оцінювати сучасні інституційні економічні процеси в країні та світі, визначати тенденції глобальних інституційних змін.

Мета і завдання

Мета курсу – оволодіння аспірантами знанням концептуально- методологічних засад сучасної інституційної економічної теорії у складі її основних дослідних програм, опанування сучасним інструментарієм інституційно-еволюційного аналізу структури та процесу економічного розвитку для проведення власного наукового дослідження.

Основні завдання курсу полягають в наступному: здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; проведення самостійних досліджень на сучасному рівні; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; виявляти, формулювати та розв'язувати економічні проблеми в широкому міждисциплінарному контексті; здатність до поглиблення системних економіко-теоретичних та історико-економічних знань щодо новітніх явищ і процесів соціально-економічного розвитку.

Результати навчання, методи викладання і форми оцінювання

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
Знати і розуміти витoki, та основні етапи еволюції теоретико-методологічних основ інституційної економічної теорії.	Презентація теоретичного матеріалу, виконання практичних робіт, обговорення у групі	Поточний контроль

Силабус курсу
«Інституційний аналіз
економічного розвитку»

ДЗ «ДЕА»
2020

Стор. 3 із 9

Знати зміст та структуру основних дослідних програм інституційної економічної теорії у складі традиційного та нового інституціоналізму.	Презентація теоретичного матеріалу, виконання практичних робіт, обговорення у групі	Поточний контроль
Володіти понятійним та категоріальним апаратом, що репрезентує наукові традиції та дослідні програми інституційної економічної теорії.	Презентація теоретичного матеріалу, виконання практичних робіт, обговорення у групі	Поточний контроль
Вміти застосовувати науковий аналітичний, методичний інструментарій, розроблений провідними дослідними програмами традиційного та нового інституціоналізму, для дослідження інституційного розвитку.	Презентація теоретичного матеріалу, виконання практичних робіт, обговорення у групі	Поточний контроль
Здатність вести професійну комунікацію з науково-практичної проблематики інституційної економічної теорії.	Презентація теоретичного матеріалу, виконання практичних робіт, обговорення у групі	Поточний контроль
Вміти приймати обґрунтовані економічні рішення при аналізі конкретних ситуацій інституційного розвитку економіки.	Презентація теоретичного матеріалу, виконання практичних робіт, обговорення у групі	Поточний контроль
Здатність застосовувати на практиці отримані знання при аналізі формальних і якісних моделей інституційної тематики, володіти технікою системного аналізу інститутів.	Презентація теоретичного матеріалу, виконання практичних робіт, обговорення у групі	Поточний контроль
Розвиток вмінь до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації, здатність використовувати інформаційно-комунікаційні засоби для реалізації процесів інституційного аналізу.	Презентація теоретичного матеріалу, виконання практичних робіт, обговорення у групі	Поточний контроль
Розвиток у аспіранта навичок роботи в команді і кваліфікованого ведення дискусій при обговоренні і вирішенні проблемних завдань інституційного розвитку економіки.	Презентація теоретичного матеріалу, виконання практичних робіт, обговорення у групі	Підсумковий контроль

Силабус курсу
«Інституційний аналіз
економічного розвитку»

ДЗ «ДЕА»
2020

Стор. 4 із 9

ЗМІСТ КУРСУ

Вступне слово

Заняття з курсу поєднують лекційний виклад, виконання практичних робіт, обговорення в аудиторії, виконання самостійних робіт, проведення проміжних тестів.

Значна частина курсу «Інституційний аналіз економічного розвитку» полягає у формуванні у аспірантів розгорнутого уявлення про історичний процес становлення та розвитку парадигми інституціоналізму та її дослідних програм, а також у формуванні вмінь і навичок роботи з інструментарієм інституційно-еволюційного аналізу економічного розвитку, та вміння його застосовувати до дослідження сучасних трансформаційних процесів вітчизняної та світової економіки.

Програма та методика проведення курсу націлена на здобуття відповідних знань, вмінь та навичок кожного аспіранта.

Курс повністю забезпечений необхідними матеріалами: силабус курсу, всі лекційні матеріали (презентації, конспект лекцій, завдання до практичних, тестові завдання, матеріали до самостійного вивчення, посилання на додаткові ресурси)

Структура курсу

з/п	Вид заняття	Теми занять	Кількість годин аудиторні /самостійна робота
1	Лекція/ Практичне заняття/Самостійна робота	Тема1. Теоретико-методологічні витоки та основи інституційної економічної теорії. Ідейно-теоретичні джерела інституційного напрямку економічної теорії. Основні течії раннього інституціоналізму. Парадигмальні засади неоінституційної теорії. Методологія інституціональних досліджень.	2/2/6
2	Лекція/ Практичне заняття/Самостійна робота	Тема 2. Інститути як базові елементи інституційного аналізу економічного розвитку. Природа норми як первинної складової інституціонального середовища. Норми командної та ринкової економічних систем. Правила та їх класифікація. Інститути: поняття та підходи до визначення їх походження.	2/2/8
3	Лекція/ Практичне заняття/ Самостійна робота	Тема 3. Інституційний аналіз трансакційних витрат у структурі економічного розвитку. Поняття трансакцій та трансакційних витрат. Класифікація трансакційних витрат. Зовнішні ефекти і трансакційні витрати. Теорема Р. Коуза та її значення. Проблеми вимірювання та засоби зменшення	2/2/10

Силабус курсу
«Інституційний аналіз
економічного розвитку»

ДЗ «ДЕА»
2020

Стор. 5 із 9

		транзакційних витрат.	
4	Лекція/ Практичне заняття/Самостійна робота	Тема 4. Інституційна теорія права власності. Власність як економічний та соціальний інститут. Специфікація прав власності: сутність та значення. Захист прав власності. Інституційна характеристика форм власності.	2/2/8
5	Лекція/ Практичне заняття/Самостійна робота	Тема 5. Теорія контрактів в інституційній економіці. Еволюція концептуальних підходів до визначення поняття та класифікації контрактів. Типологізація контрактних відносин. Сутність та характеристика контрактного процесу. Механізм забезпечення виконання умов контрактів.	2/2/10
6	Лекція/ Практичне заняття/Самостійна робота	Тема 6. Організація як об'єкт інституційного аналізу. Сутність організації та її головні ознаки. Аналіз факторів виникнення організацій. Інституційні основи діяльності підприємства (фірми). Типологія фірм. Інституційна природа домогосподарства у контексті економічного розвитку.	2/2/8
7	Лекція/ Практичне заняття/Самостійна робота	Тема 7. Інституційна модель держави як чинник економічного розвитку. Еволюція підходів до тлумачення природи держави в інституціональній економічній теорії. Держава як економічна організація: її сутність та функції. Роль держави в сучасній економіці. Інституційні основи типології держави.	2/2/10
8	Лекція/ Практичне заняття/Самостійна робота	Тема 8. Теоретико-методологічні засади інституційного забезпечення людського капіталу. Теоретична модель людини у традиційному інституціоналізмі та її відмінності від неокласичної моделі «економічної людини». Теоретичні моделі людини, людського капіталу і мотивації у новому інституціоналізмі. Концепції людського капіталу в інституціональній економічній теорії. Механізм інституційного забезпечення	2/0/8

**Силабус курсу
«Інституційний аналіз
економічного розвитку»**

ДЗ «ДЕА»
2020

Стор. 6 із 9

		людського капіталу.	
9	Лекція/ Практичне заняття/Самостійна робота	Тема 9. Трансформація інституційних систем в структурі економічного розвитку. Природа інституційної системи та причини її трансформації. Структура та механізм еволюційного розвитку інституційної системи. Револьюційні концепції зміни інститутів у структурі економічного розвитку. Сутність та класифікація витрат, пов'язаних з інституціональною трансформацією.	2/2/6
10	Лекція/ Практичне заняття/Самостійна робота	Тема 10. Інституційна трансформація економіки України. Напрями інституційних перетворень в Україні в 90-х рр. ХХ ст. Характер та наслідки інституційної трансформації вітчизняної економіки. Проблеми імпорту (трансплантації) інститутів в інституціональне середовище. Сучасний етап інституціонально-ринкової системи України.	2/2/6

Умови визначення навчального рейтингу

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Практична робота	9	4	36
Контрольна робота (Тестові завдання)	2	12	24
Іспит		40	40
Разом:			100

Вимоги і критерії оцінювання

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Практичні роботи	60	Виконано у відповідності до всіх вимог
	30-50	Виконано частково, потребувало уточнень та доопрацювання, або з порушенням термінів
	10-20	Виконано частково, доопрацювання не було здійснене, терміни порушені
	0	Не виконано або виконано з порушенням вимог академічної доброчесності
Тестові завдання	6-12	Відповіді на тести у переважній більшості правильні

	<p align="center">Силабус курсу «Інституційний аналіз економічного розвитку»</p>	ДЗ «ДЕА» 2020
		Стор. 7 із 9

	1-6	Відповіді на тести частково правильні
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням вимог академічної доброчесності
Іспит	40	Виконано у відповідності до всіх вимог.

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу ECTS

За шкалою академії	За національною шкалою		За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
85-89	Добре		B (дуже добре)
75-84			C (добре)
70-74	Задовільно		D (задовільно)
60-69			E (достатньо)
35-59	Незадовільно	Незараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1-34			F (неприйнятно – з обов'язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до іспиту) складає 25 балів. У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 25 балів) аспірант зобов'язаний повторно вивчити дисципліну. У разі отримання оцінки «незадовільно» здобувач має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише «достатньо». Замість перескладання комісії здобувач може обрати повторне вивчення дисципліни.

Політика доброчесності

Всі завдання курсу є самостійно виконаною працею. Роботи скопійовані шляхом копіювання, перенесення оригінальних текстів без посилання на джерела, або компонування тексту з готових блоків оригінальних джерел буде оцінено «незадовільно». Всі роботи перевіряються на плагіат.

Силабус курсу
«Інституційний аналіз
економічного розвитку»

ДЗ «ДЕА»
2020

Стор. 8 із 9

Літературні джерела

1. Аджемоглу Д., Робінсон Дж. Чому нації занепадають? Походження влади, багатства і бідності. – 2-ге вид., випр. / пер. з англ. – К.: Наш формат, 2017. – 440 с.
2. Аузан О. Економіка всього. Як інститути визначають наше життя. – К.: Laurus, 2017. – 44 с.
3. Бортіс Г. Інституції, поведінка та економічна теорія: внесок до класико-кейнсіанської політичної економії / Бортіс Г. ; [пер. з англ. Тамара Бардадим]. – К. : Києво-Могилянська академія, 2007. – 560 с.
4. Гайдай Т.В. Інституційний вимір євроінтеграційної стратегії України / Т.В. Гайдай, А.О. Балдук // Економічна стратегія та політика реалізації європейського вектору розвитку України: концептуальні засади, виклики та протиріччя: монографія. – К.: ТОВ «СІК ГРУП Україна», 2018. – С. 258-272.
5. Гайдай Т.В. Інституція як інструмент інституційного економічного аналізу // Економічна теорія. – 2006. – № 2. – С. 53-64.
6. Гайдай Т.В. Парадигма інституціоналізму: методологічний контекст: монографія – К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. – 296 с.
7. Институциональная экономика: новая институциональная экономическая теория: учебник / под общ. ред. А.А. Аузана. – М., 2011. – 447 с.
8. Институциональная экономика: учебник / под общ. ред. А. Олейника. – М.: ИНФРА-М, 2009. – 704 с.
9. Інституційно-інформаційна економіка: підручник / А.А. Чухно, П.І. Юхименко, П.М. Леоненко; за ред. А.А. Чухна. – К.: Знання, 2008. – 700 с.
10. Литвиненко Н. І. Інституціональні складові соціально-економічного розвитку країни : монографія / Н. І. Литвиненко. – Дніпропетровськ : Національний гірничий університет, 2015. – 308 с.
11. Норт Д. Інституції, інституційна зміна та функціонування економіки / пер. з англ. – К.: 2000. – 198 с.
12. Норт Д., Волліс Дж., Вайнгест Б. Насильство та суспільні порядки. Основні чинники які вплинули на хід історії / пер. з англ. – К.: Наш формат, 2017. – 352 с.
13. Олейник А.Н. Институциональная экономика: учеб. пособие. – М.: ИНФРА-М, 2012. – 416 с.
14. Пилипенко Г. М. Інституціональні чинники співвідношення державної і ринкової координації економічної діяльності : монографія / Пилипенко Г. М. – Дніпропетровськ : Національний гірничий університет, 2012. – 293 с.
15. Фуруботн Э.Г., Рихтер Р. Институты и экономическая теория. Достижения новой институциональной экономической теории / пер. с англ. – СПб.: Изд. дом СПбГУ, 2005. – 734 с.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (20 балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не

Силабус курсу
**«Інституційний аналіз
економічного розвитку»**

ДЗ «ДЕА»
2020

Стор. 9 із 9

більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.